

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK – Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 325 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen
— 325. Kerstmis in de Sneeuw.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK.

Tweede druk.

Nr 273.

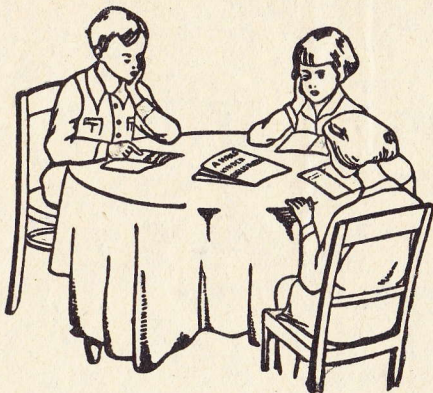
A. HANS.

WILDE FRANS

E. WINTER

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS.

Tweede druk.

Nr 273.

Wilde Frans

Uitgave
A. HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH.

WILDE FRANS.

I.

Frans Janssen ging naar school. Hij was laat.

— De meester moet u maar eens goed straffen..
Mijn Stan is al lang weg ! riep buurvrouw Bet, die aan haar deur stond, wat ze heel gaarne deed.

Frans liet haar zijn tong zien, wat leelijk van hem was.

— Wilde Frans ! schreeuwde Bet.

Hij zette 't op en loopen. Hij kon toch niet meer op tijd komen.

Frans moest voorbij de groote kerk. Ondanks zijn haast zag hij, dat het torendeurtje open stond.

De knaap bleef staan.

— Bah, een beetje meer of minder te laat, komt er nu niet op aan, mompelde hij. Ik heb nu kans om eens naar boven te gaan.

Er was niemand in de buurt. Frans wipte in den toren. Hij zag een ronde, steenen trap en besteeg die. Hij kwam na eenige treden in een vierkant kamertje. Een ander deurtje leidde naar 't tweede gedeelte van den trap. Maar het was gesloten. En Frans voelde zich zeer teleurgesteld. Hij kon niet hooger. Dat speet hem geweldig.

Dit kamertje had een houten zoldering. Er was een opening in en daardoor daalde een koord.

— Dat is zeker van een klok, dacht Frans.

En het volgend oogenblik had hij het zeel vast... Er eens aan trekken ? O, nu begreep Frans, dat dit het touw was van de brandklok. En als hij er aan trok, zouden de menschen denken dat er brand was.

— Dan loopen de menschen samen, zei Frans Janssen bij zich zelf. En de pompiers moeten om de spuit O, de hoofdonderwijzer is de overste van de brandweer. Hij moet dan uit school en wij gaan naar meester Loos. Wat zou 't een grap zijn !

En plots trok Frans aan het touw... Ja, hij hoorde boven zich de klok... Hij rukte nog eenige malen aan 't zeel... En toen schrok hij toch van zijn daad en liep weg.

— Hei ! schreeuwde een man, die van den toren omgang naar beneden keek.

Het was Daan, de metselaar. Maar Frans Janssen bleef niet staan en rende heen.

Nabij de school zag hij den bovenmeester die al op 't geluid van de klok aanrukte.

Frans dook zich gauw achter een muurtje weg. Toen de hoofdonderwijzer voorbij was spoedde Frans zich naar school.

't Was daar een verwarring. De drie hoogste afdeelingen waren aan het verhuizen naar de klas van meester Loos. De leerlingen zouden liever de straat opgerend zijn om naar de brand te gaan kijken. Meester Loos merkte in al die drukte niet, dat Frans pas nu binnen kwam.

Hij had een groot lokaal en kon alle jongens een plaats geven. In de hoogste afdeelingen waren er niet zoo veel leerlingen, want het stadje lag aan zee en de meeste knapen gingen er al jong varen.

— Stilte nu ! zei meester Loos. Ge zult te half twaalf wel hooren waar 't brand geweest is... En ze kunnen u daar best missen ook...

Frans zat heel stil. Hij had nu toch een benepen hart.... Zooals altijd dacht hij te laat na over de gevolgen van zijn daad. Hij had Zeekerk in opschud ding gebracht, menschen van hun werk gehaald, schrik verwekt. En welke straf zou hij oploopen ?

Een half uurtje verliep.

Daar trad de hoofdonderwijzer binnen.

— Er was geen brand, zei hij tot meester Loos.

— En waarom werd de klok dan geluid, al was het heel kort ?

— Luister maar eens !

De hoofdonderwijzer liet zijn blik over de klas gaan.

— Ach, daar zit hij, sprak hij. Frans Janssen, kom eens hier. Wilde Frans, ge verdient uw naam.

De knaap gehoorzaamde.

— Daan, de metselaar, heeft u bij den toren zien loopen juist toen de brandklok klepte. Hebt gij aan het zeel getrokken ?

— Ja, meester...

— Waarom ?

— Zoo maar...

— Ge wist toch dat het 't touw van de brandklok was...

— Ja, meester...

— En moedwillig hebt ge de stad in opschudding gebracht... De burgemeester, de politie, de pompiers waren daar... De menschen liepen samen... Ieder vroeg, waar de brand was... En toen kwam Daan, de metselaar met die beschuldiging tegen u. 't Is een schande voor de school ! Altijd moet gij stoute streken uithalen... Ik moest u weg jagen ! Ik laat het voor uw brave ouders...

Maar er kwam bezoek in de klas... De burgemeester trad binnen met een veldwachter.

En jongens die wel hadden willen lachen met de daad van Frans, zaten nu zeer stil, en zouden niet gaarne in de plaats van Frans geweest zijn.

— Mijnheer de burgemeester, hij heeft bekend, zei de hoofdonderwijzer en hij wees naar Frans, die waarlijk in nauwe schoentjes stond.

— Wilde Frans, natuurlijk, zei de veldwachter.

— Gij hebt aan 't zeel van de brandklok getrokken ? vroeg de Burgemeester. En waarom ?

Frans zweeg.

— Neemt hem mee naar het hok... Als hij zoo gaarne in den toren gaat, wel dan zal hij er zitten, zei de burgemeester, tot den veldwachter.

Het « hok » of de gevangenis was inderdaad onder den toren.

Frans bedwong zijn tranen... De veldwachter nam hem bij den arm en leidde hem uit school.

Menschen in de buurt keken toe.

— Ze hebben hem ! klonk het. 't Is Wilde Frans !

En ze wezen naar Frans, als ware deze een dief. Dat was te knaap te veel. Hij snakte zich los en liep weg. De veldwachter kon hem niet inhalen...

Frans liep 't stadje uit... Hij was vrij, maar zeer ongerust...

Hij dacht aan zijn ouders. Zijn vader was zeeloods en kwam vandaag thuis. En dan moest hij zulk nieuws hooren. En wat zou zijn moeder een verdriet hebben.

O, Frans had veel willen geven, opdat het niet gebeurd ware, maar dat berouw kwam te laat.

Hij zwierf den heelen dag rond. In den namiddag had hij honger, en hij ging op een boerderij om eten te vragen.

Een hond begon woedend te blaffen, en plots trok hij zijn ketting stuk. Frans stormde weg. Maar de

hond kreeg hem te pakken. Gelukkig snelde de boer hem ter hulp. Hij bevrijdde Frans van den hond, en de knaap kwam er van af met een gescheurde broek.

— Ge moet maar op mijn hof niet komen ! bromde de grimmige boer.

't Was een ongeluksdag. Frans doolde nog rond, tot 't duisterde. En toen zwierf hij naar huis.

Vader was er en wist natuurlijk reeds alles. Moeder had geschreid, en dat Frans al dadelijk aan haar oogen. En broers en zusters keken bedrukt.

— Frans, ik zal u niet slaan, zei loods Janssen. Maar nu is 't gedaan met uw straatschenderijen. Gij gaat naar een kostschool. Ik moet er vanavond met den meester over spreken. Moeder, geef hem eten en dan naar boven, kwajongen !

Een kwartier later zat Frans op zijn kamertje.

De vader begaf zich naar den burgemeester om zijn zoon vrij te praten van 't verblijf in den toren. De goede zeeman was waarlijk beschaamd. Daarna bezocht hij den hoofdonderwijzer.

Moeder ging naar boven. Frans zat op een koffer met de handen vóór de oogen. Hij zag dan zijn moeder aan, en zij hem.

— Moeder, moeder, vergeef het mij ! kreet de jongen in snikken uitbarstende, terwijl hij haar om den hals vloog. Ik ben slecht en zal mij beteren.

— Frans, ge doet ons zoo'n verdriet aan. En uw brave vader, die het zoo wel met u meent ! Denkt eens

dat hij overmorgen vertrok en nooit meer terugkeerde. iets wat mogelijk is. Zoudt ge u dan de haren niet uit 't hoofd trekken van spijt en berouw.

— Moeder... moeder !

— 't Was alles wat de jongen uitbrengen kon. Luid weende hij. Eindelijk kwam hij wat tot bedaren.

— Vraag uw vader om vergiffenis, ried de goede vrouw. Misschien moogt ge dan thuis blijven. Ik ga nu terug naar beneden.

Ruim een uur later keerde de loods weer. Hij riep Frans in de kamer.

— Vader, ik zal mij beteren, begon de schuldige.

— Tut, tut, we kennen die praatjes, onderbrak de zeeman hem kort. 't Is nu te laat. Overmorgen ver trekt ge naar de kostschool in de stad. De meester zal dezen avond schrijven dat ge komt. 't Kost mij wel een handvol geld, maar dan ben ik tenminste gerust op zee. Dus moeder, overmorgen. Ge wilt dus zorgen, dat zijn goed in orde is, nietwaar ? Van avond komt Mijnheer Dhondt, een neef van meester Loos. Die is op dezelfde school geweest en zal ons het een en ander vertellen.

— Vader, vader, waarlijk, ik zal braaf wezen ! riep Frans wanhopig.

Ge zult er natuurlijk braaf zijn. Ginder weten ze zulke gastjes wel te temmen, hernam Janssen. En nu, basta ! Ge moogt een emmer tranen vergieten, maar 't kan u niet meer baten.

's Avonds kwam Mijnheer Dhondt, een deftige, jonge

man, naar de laatste mode gekleed. Hij vertelde veel bijzonderheden over 't gesticht waarheen Frans en ging en de laatste kreeg den indruk dat hij er als in een gevangenis zou zijn.

— Ja, jongen, besloot de neef van den meester, ge zult er veel leeren en ook een fijne heer worden. Nu neemt ge uw gerief mee, maar na de eerste vacantie begrijpt ge zelf dat ge nog veel meer noodig hebt, om er netjes uit te zien.

— Wat dan al ? vroeg vader.

— Wel verschillende haarborstels, tandenborsteltjes nagelborsteltjes en, als hij een knevel krijgt, een knevelborsteltje, ook een zakspiegeltje en een friseerijzertje om de haartjes te krullen zooals 't behoort ; dan doekspelden,, verschillende manchetknoopen. eenige paren handschoenen, doosjes pommade, tandpoeder...

— Ho, ho ! riep de loods. Hij moet geen fat worden hoor ! Zuiver en net, natuurlijk, behoorlijk gekleed maar geen overdrijving. Ik zal daarvoor wel waken ! Hij gaat naar die school, vooreerst om wat in toom gehouden te worden en dan om zich voor 't een of ander vak te bekwamen.

's Avonds deed moeder een woordje voor Frans. Maar vaders besluit stond onherroepelijk vast.

En twee dagen later, na een innig afscheid van moeder, stapte Frans nevens vader, die zijn koffer droeg naar den wagon, waarmede beiden stadswaarts reizen zouden.

Bij het voertuig stond een groote troep jongens die hun vriend de hand kwamen drukken.

En toen de wagen wegreed, klonk het luide :

— Dag Frans, keer maar spoedig terug, tot ziens !

Innerlijk deed het den loods toch goed, dat zijn zoon zoo bemind werd. En op reis was hij zeer vriendelijk. Een oogenblik zelfs meende hij met zijn zoon terug te keeren... maar neen, 't was beter zoo.

II.

Frans was op een ouderwetsche, strenge kostschool. Een binnenplaats, met boomen beplant, werd door hooge, eentonige gebouwen omringd. Voorwaar voor Frans Janssen, den levenslustigen zeemanszoon, was dit gesticht een echte gevangenis.

Een maand was hij hier nu en 't leek wel een jaar. Hij gevoelde zich zoo eenzaam en verlaten, zoo diep ongelukkig.

Als hij wandelen ging met de andere leerlingen — en 't was een lange rij — letten twee, drie meesters op de jongens. Welk een marteling voor den knaap die vroeger zoo vrij was als een vogel in de lucht. Maar hij kende geen anderen uitweg, dan zich hier zoo goed mogelijk te schikken naar de reglementen en voorschriften. En hij had het te Zeekerk te bont gemaakt.

't Stormde. De wind zweefte de ontbladerde boo-

men op de speelplaats en gierde huilend langs het gebouw.

Frans zat in de klas, op een lange, verflooze bank 't Was les van taalkunde. Maar de jongen luisterde niet naar den leeraar.

— Janssen, zoo klonk het, wanneer staat een naamwoord in den nominatief

— Wel, wel, wat zal Japiks schuit nu heerlijk dobberen met dien fellen wind ! antwoordde de zoon van den loods, die in gedachten aan de zeekerksche haven was, waar thans de golven zoo lustig den steiger beukten.

Een onderdrukt gelach der leerlingen werd onmiddellijk door een strengen blik van den leeraar bedwongen.

— Kom hier, Frans ! zei hij.

Rood tot achter de ooren, begaf de knaap zich naar voren.

— Gij luistert niet naar de les, ge zweeft met uw gedachten in uw woonplaats bij al dat ruw volk, zei de leeraar.

— Mijnheer, de zeelieden zijn eerlijk en braaf ! riep het loodsenkind met trillende stem ; en bij die woorden schoten zijn oogen vonken.

De leeraar stond een oogenblik als verstomd. Tegen spreken ! Dat was hier nog nimmer gebeurd. En die knaap waagde het.

— Ga naar de speelplaats ! We zullen elkander straks weerzien, zei hij.

Frans gehoorzaamde. Toen de klas uit was, begaven de scholieren zich naar de speelplaats. De leeraar schrok. Hij zag Frans niet.

— Mijnheer, hij zit in den populier ! vertelde een knaap.

En waarlijk, in het topje van den hoogen boom, bemerkte men den waaghals. Zwierend en zwaaiend met den slanken stam in den hevigen wind. Nu tenminste had hij 't gevoel of hij aan boord van een schip was. 't Duurde lang eer hij 't geroep van den verschrikten leeraar hoorde. Als een kat, zoo vlug, klom hij weer naar beneden.

Hij moest bij den bestuurder komen en ontving een strenge vermaning. Voor 't overige van den dag werd hij in een bovenkamertje opgesloten. Toen een der leeraren eenige uren later naar hem ging zien, vond hij den knaap met het hoofd door een hoog venstertje, vanwaar een klein schip in de nauwe vaart zichtbaar was.

Hij moest naar de gesloten klas. 's Avonds deden Frans' vingers pijn van het regels schrijven... en 't was nog maar een begin. Morgen, overmorgen moesten andere groote bladen vol gekrabbeld worden.

Men zou dien oproerigen geest wel nederdrukken. Maar niemand vroeg, wat er in het hart van dat kind der zee omging.

III.

Een tweede maand was voorbij gekropen. Frans had zich zeer rustig gehouden. Hij gaf geen reden tot klagen meer. Droomerig keek hij vóór zich uit. Hij lachte nooit meer.

Hij sprak weinig. Een jongen had echter zijn vertouwen gewonnen, Victor Hessels, een knaap van denzelfden leeftijd, had zich daags na de straf bij den loodsenzoon gevoegd en hem vriendelijk toegesproken. Aan Victor vertelde Frans van huis, van de school, van Zeekerk, van de haven, de schuiten en de schepen. En 't deed hem goed zijn hart eens te mogen luchten.

Op zekeren avond zaten de leerlingen in de studie-zaal. Ieder was met zijn werk bezig. Frans studeerde wiskunde ! Vóór hem lag een blad met zwarte figuren. De jongen begreep geen zier van al die lijntjes, boogjes en cirkels. En toch, morgen moest hij de les opzeggen of... en met schrik dacht hij aan 't gepen, uren lang, tot de vingers stijf waren.

De bel klonk ! Welkom geluid. Men mocht naar de eetzaal. En dat beteekende wat voor hongerige magen en holle buiken. En dan naar bed, waar men zoo heerlijk zonder stoornis aan huis kon denken, aan vader en moeder, broertjes en zusjes. Ieder scharrelde driftig zijn boeken bijeen.

Die van Victor Hessels vielen op den grond. Gedienstig als altijd, hielp Frans zijn vriend. Daar viel

zijn oog op een los papier. Hij las zijn naam. 't Bloed stroomde hem wild door de aderen.

Woede greep hem aan. Zijn blik schemerde en toch 't stond daar met duidelijke letters :

« Frans Janssen heeft gezegd, dat het hier een echte gevangenis is. Ook heeft hij gebabbeld onder de studie ! »

Wat ! Victor, den jongen, die hij meende te kunnen vertrouwen als een gemeene bespieder, een laffe verklikker ? Hij toonde zich en vriend, om alles uit te hooren en dit over te brieven aan de leeraars !

— Ellendige spion, valschaard ! bulderde de eerlijke en openhartige zeemanszoon en hij greep Victor bij de keel. Jongens, riep Frans, hij klikt, hij spiedt ons af en brengt alles over ! Hier op dit briefje staat het.

Hessels worstelde om zich los te wringen.

Een toegesnelde bewaker bevrijdde hem, maar kon niet beletten, dat Frans den spion een paar oorvegen gaf.

Frans moest weer bij den bestuurder komen, en nogmaals kreeg hij een strenge vermaning.

— Maar, mijnheer, hij is een laffe verspieder, een gemeene overbrenger ! riep de knaap.

Hij moest zwijgen. De bestuurder had naar de mode van dien tijd zelf spionnen aangesteld.

Intusschen waren de leerlingen in de eetzaal aan 't avondmalen en, toen Frans, bleek van woede, het kantoor van den bestuurder verliet en zich naar de

eetzaal begaf, bemerkte hij dat brood, dat voor hem was gereed gezet door ongenadige hongerlijders was opgegeten.

— Die te laat komt, vindt den hond in den pot ! zei de bewaker streng. Frans, ge kunt naar bed gaan.

De tranen sprongen den knaap in de oogen.

— Ha, ge weent, zei de toezichter, tranen van berouw... ze komen te laat. Pas voortaan beter op.

Frans stond te midden der zaal. Fier hief hij het hoofd omhoog en duidelijk klonk zijn stem, toen hij sprak :

— Berouw over mijne daad gevoel ik niet, mijnheer, gelukkig niet ! Ik geloof, dat ik eerlijk gehandeld heb ! Maar ik weet van spijt, van schaamte, van woede omdat een ellendige verklikker, een valsche vriend, een huichelaar, die ons vertrouwen wint om ons zwart te schilderen en verdacht te maken, omdat zoo'n lafaard beschermd wordt.

— Wilt ge heengaan ! riep de bewaker. Ge verergert uw geval !

Het zeemanskind begaf zich vlug naar boven. Vlug ontkleedde hij zich, dan verborg hij zijn hoofd in de kussens en snikte hartstochelijk.

— Vader, vader ! kreunde hij. Waar hebt ge mij gebracht ? Moet ik dan oneerlijk worden ? Een valschaard, een spion ? Maar ik blijf hier niet, vervolgde hij driftig. Ik ga weg, ik vlucht... dezen nacht nog... ik was thuis een deugniet... ik deed vader en

moeder verdriet aan... maar ik was toch altijd eerlijk !...

De andere leerlingen kwamen eveneens naar boven. Allen gluurden naar het bed van den gestrafte. Victor Hessels grijsde.

— Hij zal leeren mij te slaan, fluisterde de verklikker tot een maat, even laf als hij.

— Zoo'n relletje brengt nog eens wat afwisseling antwoordde de ander, zich reeds verheugend op 't onweer dat morgen in alle hevigheid zou losbreken.

Frans hield zich doodstil. Echter was hij klaar wakker. De klok van een nabijstaande kerk sloeg tien uur.

— Ik zal nog twee uren wachten, dan is de kans voor ontsnappen 't veiligst, zei hij bij zich zelf.

Wat viel de tijd hem lang.

Eindelijk klonken twaalf doffe slagen.

Middernacht !

Zijn hart klopte hevig ! Zoo hij nu maar ongemerkt weg kon komen !

Stil rees hij op... en nog stiller trok hij zijn kleeven aan. Gelukkig had hij zijn schoenen mee naar boven genomen. Die bond hij over zijn schouders om stil weg te kunnen sluipen. Scherp luisterde hij... doch hoorde geen enkel geluid... Alles wat hij hoorde was de geregelde ademhaling des slapers ; de toezichter, die in den hoek sliep, snurkte luid.

Frans rolde zijn twee lakens op, nam ze onder den arm en op zijn teenen sloop hij naar de gang. Aan 't eind was een venster, dat in een zijstraat uitkwam.

Zacht opende hij het raam... het knarste... de jongen hield den adem in ; op de zaal echter bleef alles stil

De koude lucht blies hem tegen. Snel bond Frans de twee lakens aaneen. Naast het venster liep een goot naar beneden. Aan den haak, waarmede de buis aan den muur bevestigd was, bond Frans zijn zonderlinge reddingslijn. Hij stapte voorzichtig op den vensterboord, liet zich dan langs het laken omlaag glijden, zich steunend aan de goot en weldra stond hij veilig op den grond.

— Gelukt ! zoo had hij wel willen jubelen. Maar alle gevaar voor ontdekking was nog niet geweken.

Wat nu ? Naar huis ? Te voet ! Ja, te voet, ofschoon bij meer dan zes uren stappen moest. Ja, naar huis ! Als vader alles gehoord had, zou hij zijn zoon niet naar 't gesticht weerzenden. Daarvan was Frans vast en zeker overtuigd !

IV.

Loods Janssen was 's morgens vroeg van zee weer gekeerd.

— Is er geen brief van Frans gekomen, in mijn afwezigheid ? vroeg hij .

— Neen, maar dezen, welken gij hem geschreven hebt, is teruggekeerd. De bestuurder meldde dat hij hem niet aan Frans kon geven, antwoordde moeder.

— Wat ! En waarom niet ?

— Lees liever zelf, en de vrouw reikte hem een blaadje over.

De zeeman las :

« Mijnheer,

Ik kan niet toestaan, dat gij uw zoon allerlei nieuws mededeelt over uw woonplaats. Dat trekt zijn aandacht maar van de studie af. Gelief u voortaan te bepalen bij het vermelden van den gezondheidstoestand der uwen en bij 't schrijven van vermaningen en raadgevingen.

Met achting ! »

De loods staarde een wyl het briefje aan, krabde zich eens achter de ooren, verfrommelde dan het papier en barstte los :

— Wel, de Vliegende Hollander mag mijn beste vriend zijn, als ik dat zoo laten zal ! Ik betaal een handvol zuur-gewonnen geld en mag nog niet eens een brief schrijven aan mijn kind. Die bestuurder moet er zijn neus insteken. Wat gaat het hem aan, wat ik aan mijn zoontje vertel ! En dan die toon ! Gelief u te bepalen... Ja, ja, ik zal mij bepalen met u eens ongezouten de waarheid te zeggen en u aan 't verstand te brengen, dat Frans in de eerste plaats mijn zoon is en dan pas uw leerling. Wel, wel, heb ik van mijn leven... die landkrab is nog lastiger dan de kapitein van « De Zeehond », en ik verzeker u dat die geen katje is om zonder handschoenen aan te pakken, te meer daar hij een gezworen kameraad van den genever blijkt te zijn.

Waarschijnlijk zou de verontwaardigde zeeman nog voortgeraasd hebben, ware de deur niet opengegaan.

Daar stond Frans... bleek, blootshoofd... en blijkbaar doodelijk vermoeid.

— Frans, Frans ! riep moeder verschrikt.

— Lig ik nu te slapen in mijn kooi op den kotter of zit ik thuis naast de kachel ! riep vader.

De jongen viel op een stoel neer. Men kon het hem aanzien dat hij een nachtelijken tocht van meer dan zes uur achter den rug had.

— Vader, ik smeeek u, laat mij thuis blijven. Ik zal braaf zijn... ik zweer het u !

Frans verhaalde alles. En toen de loods die geschiedenis van de verklikkerij vernomen had, riep hij, met de platte hand op zijn knie slaande :

— Jongen, ge hadt niet mogen wegloopen, maar me over drie weken in de vacantie alles kunnen vertellen. Maar er is echt, zuiver zeemansbloed in u ! Toen ik leerling was op den kotter heb ik nooit iemand verraden, trouwens niemand heeft het ooit gedaan. Zoo'n gast zouden wij met een negen-eind dubbel koord met zeven knopen afgeranseld, neen, we zouden hem gekielhaald hebben.

Frans moest naar bed. Hoe heerlijk sliep hij in 't oude ledikant ! Hij ontwaakte tegen den middag door 't geluid van stemmen. Haastig kleedde hij zich aan en spoedde zich naar beneden.

Daar ontwaarde hij mijnheer Lops, de bewaker uit de kostschool.

— Ha, onwaardige vluchteling, meendet ge ons zoo te ontkomen ! riep de man zegevierend uit. Mee met mij, terug naar 't gesticht. 't Zal er daar lief uit zien voor u !

Janssen sprong van zijn zetel op.

— Handen thuis, mijnheer, gebod de loods. Hij is mijn kind. Ge hebt hem gestraft, omdat hij een verklikker ontmaskerde... en ge denkt, dat ge hem nu terugkrijgt ? Mijnheer, vertrek onmiddellijk of anders zal ik genoodzaakt zijn u bij de lurven te pakken en buiten te loodsen.

Diep verontwaardigd verliet mijnheer Lops de woning.

— Die jongen van hiernaast is zeker uit school wegeloopen, zei Bet, die natuurlijk haar mager gezicht op de straat vertoonde. Nietwaar, mijnheer, vervolgde ze tot den bewaker, hij is een boef.

— Lops of hoe ge ook heeten moogt, hernam de loods spottend, als ge een goed werk wilt doen, neem dan den slungel van deze vrouw mee naar uw gesticht. Hij zal daar wonderwel op zijn plaats zijn, want sluw-er vos loopt er onder de zon niet. En bovendien is Zeekerk dan een gluiperd kwijt.

— Wel, gij lasteraar ! riep Bet, de handen dreigend opheffend. Mijn Stan een gluiperd... Mijnheer, mijn leer ! schreeuwde ze naar den toezichter, die er haastig van door trok en niet meer luisterde.

Toen wendde de vrouw zich weer tot den loods maar deze keerde in huis terug zeggende :

— Dag Betje... mijn groeten aan uw parel van uw jongen. Als 't land een spion noodig heeft, zal ik uw lieveling warm aanbevelen.

Wat nu ?

Vader en moeder stonden weer voor die gewichtige vraag. Wat nu met Frans ? Naar een andere school ?

— Och, vader, laat mij naar zee gaan ! smeekte de knaap. Ik verzeker u op mijn woord, dat ik niet meer de minste reden tot klachten zal geven.

— Wel ja, ga naar zee, zei de loods. 't Ware toch jammer moest ik geen opvolger hebben in het vak, dat de Janssen's als zoo lang, zoover ik nagaan kan bekleeden. Van mij moogt ge, Frans, maar moeder ?

Moeder aarzelde. Op dit oogenblik, nu ze haar jongen terug had uit het verre gesticht, nu klopte haar zeemansbloed ! En zeemansbloed verloochent zich nooit !

Nog een oogenblik aarzelde ze. Maar Frans sloeg zijn armen om haar hals en drong vriendelijk :

— Toe moeder... ik zal zoo goed oppassen... toe moeder, laat mij gaan !

— Nu, mijn kind, als vader er vrede mede heeft !

— Hoezee, hoezee ! juichte Frans ; en jubelend wierp hij zich in den hoop jongens die zich vóór de deur verzameld hadden bij 't hooren van 't groote nieuws, dat hun vriend terug was.

— Wel, voor den drommel, de bengel is voor goed terug. We zullen er weer wat van beleven ! kloeg buurvrouw Bet.

Maar de Zeekerksche jeugd dacht er anders over. In triomf voerde ze den teruggekome ne het stadje rond.

— Wat is er toch gaande ? vroeg Stoffel, een gepensionneerde loodsschipper.

— Ik mag naar zee ! jubbelde Frans.

— Is uw vader van gedacht veranderd ?

— Ja, ik ga varen !

— Dat is goed. 't Ware een oneer voor de Jansen's moest er een hunner zonen een landkrab blijven. En wat ze ook zeggen, jongen, uw hart klopt op de rechte plaats... maar een waarschuwing, doe nooit meer uw ouders verdriet aan.

Een maand later vertrok Frans op een driemaster voor een lange reis.

V.

Twee jaren waren voorbijgegaan. Van den Zeekerkschen toren klonken acht zware slagen. De enkele olielampjes, waarmede de straten van het stadje verlicht werden, konden de duisternis niet verjagen. Maar de jongeling, die met een zak op den rug, zich over 't kerkplein spoedde en dan de Hoogstraat introk, kon zijn weg in het donker wel vinden.

Frans Janssen — want hij was het — kwam na een afwezigheid van twee jaren in zijn geboorteplaats terug. Hij keerde weer van Australië, of liever was hij

te Antwerpen afgemonsterd en kwam nu van de laatste stad naar Zeekerk.

Met kloppend hart bleef hij vóór de welbekende woning staan. Diepe ontroering greep hem aan. Zes en twintig maanden weg ! 't Was een lange tijd.

Bet kwam op straat.

Ze moet mij niet 't eerst zien, dacht Frans en hij opende haastig de deur.

Vader was thuis ; de zoon hoorde zijn stem. En die andere stem... moeder. Hij moest naar binnen.

— Moeder... vader... Wouter... Karel... Anna... riep hij.

— Wel, waarlijk, dat is Frans ! riep de loods.

— Frans, Frans ! stamelde moeder, haar kind aan 't hart drukkende.

Treffend weerzien na zulk een lange scheiding

— Hoe gelukkig en dankbaar ben ik, u allen gezond weer te vinden ! jubelde de jongen, toen hij eindelijk gezeten was.

— Wel, wat zijt gij gegroeid ! riep vader, ge steekt al een kop boven mij uit.

— En welk een frissche kleur ! sprak moeder.

't Goede mensch weende en lachte tegelijk.

— Geen tien minuten geleden, hebben wij nog over u gesproken, zei ze.

— Natuurlijk merkte de loods lachend op, moeder sprak minstens ieder kwartier over u. Ze heeft u, zoo niet in levende lijve, dan toch in den geest vergezeld naar Afrika en Australië.

't Was feest dien avond.

Wouter had al gauw de blijde tijding bij de vrienden en kennissen verkondigd. En nu stroomde de woning vol.

— Al die drukte voor zoo'n nietdeug ! zei lange Bet hoonend. 't Is of de keizer van China zich in Zee kerk bevindt.

De hoofdonderwijzer, tot wie de lange vrouw deze woorden sprak, antwoordde :

— Frans wordt tegenwoordig zeer geacht te Zee-kerk.

— Hebt gij dan al den last die hij u berokkende vergeten ? Mijn Stan was toch veel braver.

— Frans was een ondeugd, dat is waar. Hij heeft veel kwade poetsen uitgehaald, waarover hij nu spijt gevoelt. Mij heeft hij menigen keer in een boozen luim gebracht. Ik moet er bij voegen, dat hij zijn berouw betuigde.

— Schoon woorden, vleierij ! riep Bet verachtelijk.

— Ik heb Frans nog nimmer iemand hooren vleien. En schoone woorden spreken, och neen, daar moet ge hem evenmin voor hebben. Maar Bet, schoone daden verrichten, dat heeft hij meermalen gedaan.

— Daarvan heb ik nimmer gehoord.

— Neen, de knaap liep er niet mede te koop. Maar alles kwam uit, toen hij naar zee ging. Voor de oude Mina sprokkelde hij 's Winters hout. Boer Vlieger's kind redde hij uit een diepe kreek. De mand van den kreupelen leurde. Michiel heeft hij honderden keeren

een uur ver gedragen. En nog veel meer ! Maar de jongen pochte er niet op. Nog eens, 't was een rakker, een straatslijper... maar de waarheid boven alles... hij bezat een gouden hart. En nu hij wijzer geworden is, ben ik overtuigd, dat hij een rechtschapen man wordt evenals zijn vader.

— Zijn vader ! Och, meester, uw zinnen zijn in de war ! Maar zoo is het nu altijd. 't Kromme spreekt men recht en 't rechte krom. Niemand zal ooit mijn Stan prijzen.

— Dat geloof ik waarlijk wel, Bet. Let maar eens goed op uw zoon !

— Wat hebt ge van hem te zeggen ?

— Men fluistert rare dingen, onder meer dat hij wel eens voor stranddief durft te spelen, dat hij rooft en steelt.

— Dat zijn gemeene leugens !

— Ik hoop het, maar vrees.

— 'k Zal er de politie over spreken. Zoo lasteren gaat alle perken te buiten !

— In uw plaats liet ik 't gerecht buiten die zaak. Liever poogde ik Stan op een beteren weg te brengen. Waarlijk, Bet, 't gaat verkeerd met hem.

En de meester, een hevige twist vreezende, vervolgde zijn weg.

Den volgenden dag was 't einde van 't jaar. En Frans vierde een heerlijke oudejaarsavond thuis.

VI.

Frans Janssen was een paar maanden aan wal om zeevaartlessen te volgen.

Zekeren nacht stond moeder bij het bed harer zonen en riep :

— Frans, Wouter, staat op... er is een schip in nood... Ik heb een noodshot gehoord... er moet een vaartuig gestrand zijn.

Frans sprong op den vloer. De storm gierde om het huis. Frans rende de straat op naar de haven.

Van alle kanten kwam er volk. Ginds boven de zee verhief zich plotseling een blauwe vuurpijl.

— Een schip op de Meeuwenbank ! riep een vischer. Ziet gij de seinen ? Arme kerels, ge zijt op een leelijke plek verzeild !

Rombouts, 't hoofd van den reddingddienst gaf bevel de boot uit te zetten. Een kleine sleepboot lag met stoom op. Bij noodweer diende men voorzorgen te nemen. De reddingsboot werd aan het stoomscheepje bevestigd.

— Maarten, vroeg Frans aan een visscher, mogen wij uw blazerssschuit ook aan de sleepboot vastbinden ? Ik heb een voorgevoelen, dat de reddingssloep alleen niet voldoende zal wezen. Gij moet zelf niet meegaan : daar staan vijf kameraden gereed.

— Als de jongeren zulk een voorbeeld geven, wil ik niet ten achter blijven ! riep de visscher. Vooruit.

aan boord en doen we wat mogelijk is. En de schuit mee.

De golven sloegen wild tegen en over de ranke vaartuigen. 't Was een worstelen en zwoegen om op zee te geraken.

— We beproeven 't onmogelijke ! riep Rombout. We moeten terugkeeren en tot morgen wachten.

— Tot morgen ! schreeuwde Frans. Maar dan is het te laat. Gooi los, dat touw ! bulderde hij. Als gij het opgeeft, doen wij het, niet waar, vrienden ?

— Ja ! donderde het. Ja, ja ! De schuit los.

De twee eerste vaartuigen keerden terug. De visscherschuit vervolgde haar moeilijken tocht. Maarten heesch het zeil en Frans hield het roer.

Daar stond hij, de ondeugende knaap van weleer, de wilde Frans... daar stond hij, met vastberadenheid op 't gelaat, starende naar het sein, ginds op de huilende zee.

De opoffering werd beloond. De schuit genaakte het wrak. Aanleggen was onmogelijk, want 't kleine vaartuig zou tegen 't gestrande in splinters geslagen worden. Men trachtte een lijn uit te gooien, maar de wind voerde haar mee.

— We zullen langs zij varen, riep Frans tot de schipbreukelingen. Springt over, zoo uw leven u lief is.

De schuit dreef zoo dicht langs het wrak, dat de mannen konden overspringen. Sommigen vielen in zee,

doch werden door de redders gegrepen en aan boord geheschen. Frans stuurde behendig.

Met hevige teleurstelling zagen de menschen op de kade de sleepboot en de reddingboot terug keeren-

— Frans Janssen wil toch naar het wrak zeilen. Hij en zijn makkers, met visscher Maarten aan 't hoofd, zoeken hun dood, riep er een.

In hevige spanning werden de komende dingen verheid. Angstig wachtte ook moeder.

— Frans is te roekeloos ! meende ze.

— Ieder spreekt over hem ! riep Wouter. Men zegt dat hij de beste zeeman van de stad is.

Twee uren kropen om. De dag begon te lichten.

— Moeder, daar zijn ze ! jubelde Wouter. Frans staat aan 't roer en ze hebben de schipbreukelingen mee. De schuit zit bomvol.

Tranen van vreugde liepen moeder over de wangen. Ze moest hare oogen afvegen om te kunnen zien. Ja, daar naderde de schuit en die flinke gast, ginds achterin... 't was haar kind !

De kranige redders werden met een luid gejuich begroet. Vele armen strekten zich uit om de schipbreukelingen aan te nemen en naar een herbergzame woning te geleiden.

— Hij was de ziel van alles, zonder hem zouden we er niet gekomen zijn ! riep Maarten op Frans wijzend.

— Hoezee voor Frans Janssen ! Hoezee ! daverde het over de Zeekerksche kade.

En moeder en zoon kusten elkaar. Menige ruwe zeebonk veegde in stilte een traan weg bij dit roerend tooneel.

Wat was vader fier toen hij twee dagen later terugkeerde en het nieuws hoorde.

EINDE.

BERICHT.

In den laatsten tijd verschenen vele nieuwe herdrukken. Vraag ze bij uwen boekhandelaar ofwel aan A. Hans-Van der Meulen te Contich.

